

Norrtälje kommun
kontaktcenter@norrtalje.se

Beslut
Datum 2024-04-17
Dnr 2023:4910
Sida **1 (16)**

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
särskild undervisningsgrupp vid Långsjöskolan i
Norrtälje kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Långsjöskolan i Norrtälje kommun avseende *Undervisningens kvalitet i särskild undervisningsgrupp*.

I granskningen ingår följande frågeställning:

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

I granskningen ingår att bedöma kvaliteten i undervisningen i särskilda undervisningsgrupper i grundskolans årskurs 4-9, närmare bestämt sådana grupper inom en skolenhet där elever placerats efter rektors beslut och genom upprättande av åtgärdsprogram.

Granskningen omfattar däremot **inte** resursskolor eller akutskolor och heller **inte** en bedömning av om enskilda elever får det särskilda stöd som de bedömts vara i behov av.

Granskningen omfattar 24 huvudmän med sammantaget 28 utvalda skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän.

Läsanvisningar

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier som Skolinspektionen satt upp i granskningen inom de granskade områdena. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. I förhållande till den övergripande frågeställningen bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning, i flera delar* eller *i låg utsträckning*.

Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och anger inom vilka delar. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning, men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Långsjöskolan i hög utsträckning ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Skolinspektionens bedömningar

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Långsjöskolan i hög utsträckning ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Struktur, förutsägbarhet, flexibilitet och variation

Granskningen visar att undervisningen är utformad utifrån en tydlig struktur som möter elevernas behov av såväl förutsägbarhet som flexibilitet. Av inkommen dokumentation samt av intervjuer med lärare, speciallärare, resurspersoner, rektorn och elever framgår att det finns en medvetenhet hos all personal om vikten av struktur och förutsägbarhet. En av resurspersonerna fungerar som samordnare och ser till att eleverna har en tydlig grundstruktur och ram och att alla som arbetar i den särskilda undervisningsgruppen får den information de behöver. Alla, både personal och elever och vårdnadshavare, vet på så sätt vad som gäller under hela skoldagarna. Lärarna beskriver att de gemensamma och väl bekanta strukturerna på skolan är en framgångsfaktor för att eleverna i den särskilda undervisningsgruppen ska kunna delta i undervisningen både i gruppen och i de ordinarie klasserna. Varje morgon ser likadan ut och eleverna börjar med mentorstid där dagens schema går igenom, dagens datum och aktuella händelser presenteras. Därefter ser eleverna på nyheterna tillsammans och för diskussioner om aktuella företeelser. Undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen utgår från samma planering som för de övriga klasserna på skolan. Lärarna och resurspersonalen i gruppen gör sedan en fördjupad planering som anpassas till elevernas behov. Eleverna har individuella scheman vid sin plats och ett dokument med QR-koder som leder direkt till elevens aktuella arbetsuppgifter som finns på skolans digitala lärplattform. Instruktioner och informationen anpassas där till olika elever. Vid lektionsstart klargör lärare och resurspersonalen, såväl muntligt som skriftligt, lektionens innehåll, arbetssätt och vad som förväntas av eleverna. Lärarna inleder därefter lektioneninnehållet gemensamt med en tydlig inledning anpassad efter gruppen och eleverna utifrån årskurs och förmåga. Lärarna berättar att de alltid har en genomgång innan eleverna möter en text eller uppgift för att eleverna ska vara väl förberedda, känna till viktiga begrepp och för att eleverna ska veta vad de ska göra. Personalen har utarbetat ett system då läraren har genomgång med eleverna i en årskurs under tiden som övriga årskurser arbetar med enskilda uppgifter med stöd av resurspersonalen. De växlar sedan så att läraren nästa gång har genomgång med en annan årskurs och då arbetar de andra med egna övningar. Eleverna vet även när lektionen avslutas genom att lärarna och personalen visar med tidshjälpmedel hur mycket av lektionen som kvarstår.

Av intervjuer med lärare, resurspersonal och elever framgår att det finns goda förutsättningar för flexibilitet och variation då det finns en tydlig grundstruktur och ram. Lärarna och resurspersonalen gör vid behov förändringar i planeringen. Detta för att elevens aktuella dagsform kräver

förändringar alternativt att det behövs individuella lösningar vid olika moment. Lärarna ändrar exempelvis planerat lektionsinnehåll genom att anpassa uppgifter och omfång. De erbjuder också elever att utföra uppgifter på andra sätt än planerat för att undanröja hinder så att eleverna ska nå målet med uppgifterna. Exempelvis kan eleverna få spela in sina muntliga svar på frågor med hjälp av lärplattan.

Granskningen visar vidare att undervisningen omfattar en väl avvägd variation av olika arbetsuppgifter och arbetssätt. Av intervjuer med lärare, speciallärare, resurspersoner och elever framgår att lektioner består av olika moment som innefattar såväl gemensamt som enskilt arbete, vilka även varvas under lektioner för att skapa variation i undervisningen. Lärarna planerar medvetet för variation inom sitt ämne och använder sig av såväl bildspelspresentationer, filmer, skriftliga uppgifter för hand eller med lärplatta, muntligt, praktiskt och laborativt arbete. Vidare framgår att lärarna erbjuder eleverna olika sätt att redovisa sina kunskaper på. Exempelvis används både skriftliga och muntliga prov, presentationer, gemensamt arbete och diskussioner.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Granskningen visar att lärarna ger eleverna ett aktivt och individanpassat stöd i undervisningen. Av samtliga personalintervjuer framgår att lärare och resurspersoner har en välgrundad kännedom om elevers behov av stöd i undervisningen. Exempelvis tar lärare och resurspersonal del av information, kartläggningar och utredningar inför att en elev ska börja i särskild undervisningsgrupp. Personalen får också överlämningar från tidigare lärare eller skola och det finns även formella forum för samverkan och informationsöverföring mellan elevhälsan och den personal som arbetar i den särskilda undervisningsgruppen. Information om elevernas behov får även lärare och resurspersonalen genom kontinuerlig dialog med elever och vårdnadshavare. Samordnaren som också är mentor till eleverna i den särskilda undervisningsgruppen ansvarar för att alla som arbetar i gruppen får den information de behöver om elevernas behov. Personalen beskriver att de hjälps åt i arbetslaget för att planera för hur stödet på bästa sätt kan utformas för varje enskild elev. Exempelvis använder lärarna olika individanpassade hjälpmedel och material såsom scheman, skärmar, bildstöd, uppläsningstjänst och hörselkåpor och hörlurar. Resurspersonalen följer med eleverna till undervisningen i de ordinarie klasserna och fungerar då som resurs för eleven eller hela gruppen. Det framgår att personalen använder sig av olika strategier för att stimulera, handleda och stödja eleverna. Till exempel använder personalen gemensamma introduktioner och genomgångar. Personalen tar därefter reda på om eleverna förstått dess innehåll och ger alternativa eller mer fördjupade förklaringar utifrån elevernas behov. Några elever får ett

varaktigt stöd medan andra elever kan arbeta mer självständigt och personalen cirkulerar då mellan eleverna. Personalen anpassar mängden text, agerar skrivstöd och läser högt för elever som har behov av det. Lärare och resurspersonalen arbetar på olika sätt för att hjälpa eleverna att bibehålla fokus och engagemang under lektionerna, till exempel genom att ställa frågor och förklara. Lärarna ger därutöver alltid eleverna alternativa sätt att redovisa sina kunskaper om de till exempel inte skulle vilja redovisa för hela klassen.

Av intervjuer med lärare, resurspersoner och rektorn framgår vidare att resurspersonerna och lärarna arbetar aktivt för att skapa goda relationer med eleverna. Detta gör de genom att ägna mycket tid åt samtal med eleverna för att lära känna dem och veta vad som intresserar dem. De har också tät kontakt med eleverna och deras vårdnadshavare och därigenom får de information om olika behov som uppstår eller förändras, exempelvis utifrån elevernas aktuella dagsform. Eleverna uttrycker att personalen intresserar sig för dem, deras mående och deras intressen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Tydlighet i syfte och mål

Granskningen visar att lärarna planerar undervisningen utifrån ämnenas syfte och centrala innehåll samt tydliggör dessa för eleverna. Av samtliga personal- och elevintervjuer samt lektionsobservationer framgår att syfte och mål från kursplanen finns med i undervisningsplaneringarna som finns på skolans digitala lärplattform. Utöver det inleder lärarna arbetsområden med att berätta om syfte och mål för eleverna. Vid genomgången ingår det att eleverna ska förstå arbetsområdets syfte och förstå nyttan med det. Lärarna knyter an till tidigare lektioner och avslutar lektioner med att tala om vad som ska ske nästa gång för att knyta lektionsinnehållet till arbetsområdets mål. I flera ämnen har eleverna dels en skriftlig planering över hela arbetsområdet men även en planering över de enskilda lektionerna. Vidare framgår av intervjuer med personal och elever att lärarna ofta beskriver varför eleverna ska lära sig olika saker genom att sätta det i relation till annan kunskap. Resurspersonalen beskriver att det är särskilt viktigt att knyta ihop olika ämnesområden för eleverna i den särskilda undervisningsgruppen då de kan ha missat ämnesinnehåll i tidigare skolår. Exempelvis har lärarna genomfört ett tematiskt arbete om andra världskriget inom ramen för flera ämnen. Eleverna beskriver att lärarna förmedlar varför det är bra att lära sig olika saker och att lärarna får dem att bli intresserade av innehållet i undervisningen. Lärarna förmedlar

även vad eleverna behöver göra för att få betyg, klara skolan och komma in på gymnasiet.

Anpassning av innehåll och arbetssätt

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassade för att möta elevernas individuella behov av stimulans och utmaning. Av intervju med lärare och resurspersonal framgår att personalen arbetar aktivt med att ta reda på elevers olika kunskaper, behov och förutsättningar. Lärarna, speciallärare och rektorn följer också kontinuerligt upp elevernas kunskaper genom exempelvis kartläggningar och andra underlag om exempelvis måluppfyllelse och närvaro samt genom samtal med elever och vårdnadshavare. Lärarnas kännedom om elevernas kunskaper ligger sedan till grund för lärarnas planering av anpassningar i undervisningen. Lärarna anpassar den planering de får från ämneslärarna utifrån elevernas individuella behov genom nivåanpassade läromedel, anpassat arbetsmaterial, anpassad tid och digitala program. Lärarna skapar uppgifter inom samma område men på olika nivåer utifrån elevernas förkunskaper. Lärarna och resurspersonalen beskriver flera sätt att anpassa för att undanröja hinder så att eleverna ska kunna tillgodogöra sig ämnesinnehållet. Exempelvis kan eleverna via QR-koderna hitta anpassade instruktioner och uppgifter utifrån sina förutsättningar och behov. I den digitala lärplattformen kan det sedan ligga ljudfiler, textdokument, bilder eller annat material anpassade för elevernas individuella behov. Lärarna framhåller vikten av att eleverna har ett anpassat material men är noga med att eleverna ska arbeta med uppgifter för den årskurs som de går i även om de, kunskapsmässigt befinner sig på en lägre nivå. Lärarna använder då till exempel konkret material för att tydliggöra mer abstrakt innehåll som hjälper eleven att förstå innehållet. Personalen ger även exempel på hur de läser noter, instruktioner eller uppgifter högt då läsningen kan vara svår men att själva utförandet av uppgifterna fungerar för eleverna. Lärarna och resurspersonalen både stödjer och utmanar eleverna att träna moment i grupp för att eleverna ska ha bättre beredskap att återgå till ordinarie klass. Lärarna anpassar också när och under vilka arbetsområden som elever deltar i undervisningen i den ordinarie klassen utifrån elevens intresse och styrkor. Av intervjuer med lärare, specialpedagogisk personal, resurspersonal, elever och av observationer framgår att även om de anpassningarna görs utifrån varje individ och elevernas schema därmed kan se olika ut finns det en gemenskap i gruppen. Lärarna berättar att de arbetar för att eleverna ska känna att de tillhör ett sammanhang även om eleverna arbetar med individuella uppgifter genom att ha gemensamma inledningar och avslutningar av lektionerna. Vidare skapar de en gemenskap och sammanhang genom att eleverna arbetar med samma område men med olika uppgifter och på olika nivå. De har

exempelvis gemensamma diskussioner om böcker som eleverna läst trots att eleverna läst olika versioner eller lättlästa alternativ.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Självförtroende, motivation och höga förväntningar

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av intervjuer med lärare, resurspersonal och elever framgår att lärarna arbetar med olika strategier för att öka elevernas självförtroende och motivation att lära, samt visar att de har höga förväntningar på eleverna. Lärarna beskriver att det finns en god studiekultur i den särskilda undervisningsgruppen och att de lyckats skapa den goda studiekulturen genom att dela upp elevernas arbete i överskådliga och begripliga delar. De arbetar mycket med beröm och med att visa eleverna vad de kan. De arbetar också medvetet med att informera hemmet om elevernas framgångar via sms. Av samtliga intervjuer framgår att de goda relationerna som både lärare och resurspersoner byggt upp används för att motivera och intressera eleverna för skolarbetet. Lärarna utgår ofta från elevers styrkor och sådant de vet att eleverna är intresserade av i sin undervisning. Vidare berättar lärarna och resurspersonalen att de diskuterar med varandra och med eleverna hur eleverna ska göra för att lyckas med skolarbetet. De beskriver att det handlar om att skapa förutsättningar för eleverna att lyckas och visa att personalen förväntar sig att eleverna ska lyckas med rätt stöd.

Granskningen visar att lärarna och resurspersonalen förmedlar höga förväntningar på eleverna. Av intervju med lärarna och resurspersonalen framgår att eleverna förväntas vara med vid de gemensamma genomgångarna och arbeta med de planerade uppgifterna och att lärarna och resurspersonalen då ser till att ge eleverna det stöd de behöver för att lyckas. De förväntar sig att eleverna ska arbeta men de är lyhörda för elevens synpunkter och önskemål om hur eleverna vill göra för att känna motivation och för att de ska orka behålla fokus. Lärarna och resurspersonalen förmedlar att de tror på eleverna och lyssnar efter vad de kan göra för eleverna för att hitta möjligheter. Det är undervisningen som står i centrum och kunskapsutveckling är målet och arbetet i den särskilda undervisningsgruppen handlar om att identifiera och undanröja eventuella hinder, enligt lärare och resurspersonal. Eleverna berättar att lärarna bryr sig om dem och förmedlar att de vill att eleverna ska lyckas.

Reflektion och medvetenhet kring det egna lärandet

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna möjlighet att reflektera över och diskutera olika frågeställningar. Av intervjuer med samtliga personalgrupper och elever samt vid lektionsobservationer framgår att lärarna kontinuerligt planerar in moment där eleverna får reflektera både enskilt och gemensamt i grupp, såväl muntligt som skriftligt. Exempelvis får eleverna ta del av nyheter och diskutera de inslag som förekommer där eller skriftligt beskriva sina uppfattningar om olika innehåll. Personalen arbetar mycket med att diskutera i grupp tillsammans med eleverna och de har elevråd där de gemensamt pratar om olika beslut och hur de ska följa dem. Lärarna berättar att de använder en tydlig struktur och går systematiskt tillväga vid gemensamma diskussioner för att stödja eleverna i att kunna delta. Lärarna stödjer eleverna i samtalet genom att ställa anpassade följdfrågor och uppmuntra.

Granskningen visar att lärarna ger eleverna stöd i att bli medvetna om sina förmågor, sin kunskapsutveckling och sitt eget lärande. Av intervjuer med lärare, speciallärare, resurspersoner och elever framgår att personalen visar eleverna på hur deras resultat ser ut i jämförelse med tidigare resultat i syfte att tydliggöra elevers progression. Detta sker både planerat på utvecklingssamtal och i bedömningar på skolans lärplattform, men även kontinuerligt i undervisningen. Lärarna genomför kunskapsuppdateringar två gånger per termin då de sammanställer elevernas kunskaper. För att medvetengöra eleverna om det egna lärande visar lärarna eleverna tidigare och aktuell kunskapsuppdatering. Av personalintervjuer framgår också att lärarna och resurspersonerna tillsammans med eleverna diskuterar hur eleverna lär sig bäst och vilka styrkor eleverna har. Lärare för också samtal med elever om vad de behöver utveckla för att till exempel nå ett högre betyg. Av intervjuer med elever framgår att eleverna är medvetna om sina styrkor och vilka inlärningssätt som passar dem bäst, men det framkommer också en medvetenhet om vad och hur de behöver träna för att utvecklas.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Granskningen visar att lärare involverar eleverna i undervisningens utformning genom att på olika sätt efterfråga elevers uppfattningar om skolarbetet. Av intervjuer med samtlig personal och elever framgår att lärarna tar reda på elevernas åsikter om både arbetssätt och innehåll i undervisningen och sedan anpassar undervisning och arbetssätt utifrån detta. Exempelvis frågar lärarna eleverna om vad de tycker om arbetsområdet och de samlar ihop elevernas svar på frågor om undervisningen. Lärarna använder även varianter av korta utvärderingar i slutet av lektioner för att ta reda på hur eleverna uppfattat undervisningen. I början av ett arbetsområde har lärarna ofta en inledande övning med eleverna för att få reda på elevernas uppfattningar om arbetsområdet och

sådant som intresserar dem. Eleverna får också komma med idéer om vad de vill göra och på vilket sätt de vill arbeta med området. Det förekommer också att lärare har strukturerade utvärderingar i slutet av läsåret.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Lena Knutsson

Föredragande
Signerat av: Lena Knutsson

I handläggningen av ärendet har även Daniel Nilsson deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-granskningar/undervisningens-kvalitet-i-sarskild-undervisningsgrupp/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen ska en kursplan gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFÖR 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Av 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det särskilda stödet för en elev i grundskolan ska vidare ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som

minst ska uppfyllas. Av 3 kap. 11 § skollagen framgår vidare att ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan får innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till, om det finns särskilda skäl.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska

därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland

annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetsätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med sju elever som får sin undervisning i särskild undervisningsgrupp samt två lärare som undervisar i gruppen och tre resurspersoner. Vidare har skolans specialpedagogiska personal och rektorn intervjuats. Härutöver har lektionsobservationer i ämnena matematik och samhällsorienterande ämnen genomförts under sammantaget 110 minuter.

Intervjuerna och lektionsobservationerna har sammanställts i en tjänsteanteckning som har kommunicerats med huvudmannen. Tjänsteanteckningen ligger, tillsammans med inkommen dokumentation, till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolenheter som ingått i kvalitetsgranskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under hösten 2024.

Bilaga 3: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Långsjöskolans särskilda undervisningsgrupp den 14 mars 2024 och genomförde en digital intervju med rektorn den 15 mars 2024. Besöket genomfördes av utredarna Lena Knutsson och Daniel Nilsson.

Långsjöskolan som ligger i Norrtälje kommun är en grundskola som bedriver verksamhet i årskurserna 4-9. Vid granskningstillfället finns det totalt 12 elever som får delar av eller hela sin undervisning i särskild undervisningsgrupp i årskurserna 7-9. I gruppen undervisar fem lärare varav en speciallärare.